

Eğitim Fakültelerinde Ortak Ders Olarak Okutulan Yabancı Dil Derslerinde Öğrencilerin Bilişsel Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Akademik Başarıya Etkisi*

Menderes ÜNAL¹
M. Çağatay ÖZDEMİR²

Geliş Tarihi: 06.11.2007

Yayına Kabul Tarihi: 14.01.2008

ÖZET

Yabancı Dil küreselleşen dünyamızda, çağdaş bilgiye ulaşmada en önemli ve en başta gelen vasıtalardan biridir. Yabancı Dil öğretiminin verimliliği kadar süreç içerisinde karşılaşılan problemlerin çözümü de aynı derecede önemlidir. Eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini tespit etmek ve uygulamada karşılaştıkları durumları bilmek, alınacak tedbirler ve program geliştirme çabaları açısından gereklidir. Bu çalışmada eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarılarına etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın evreni, Kırşehir Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrencilerdir. Çalışmanın örneklemini ise 1. sınıfta okuyan öğrencilerden random yolla seçilen 176 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma, betimsel tarama modellerinden, ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen "Yabancı Dil Bilişsel Hazırbulunuşluk İlk Testi ve Akademik Başarı Son Testi" ölçeği ile toplanmıştır. Ölçeğin iç güvenilirlik katsayısı 0,87 olarak hesaplanmıştır. Verilerinin analizinde Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Testi kullanılmıştır. Araştırma sonunda öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin ve akademik başarılarının cinsiyete göre bayan öğrenciler lehine fark olduğu, ortaöğretimde hazırlık okuyan öğrencilerin hazırlık okumayan öğrencilere göre hazırbulunuşluk düzeylerinin ve akademik başarılarının daha yüksek olduğu ve sonuç olarak hazırbulunuşluk düzeyleri yüksek olan öğrencilerin akademik başarılarının da yüksek olduğu yargısına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğretimi, hazırbulunuşluk, akademik başarı

The Effect of Cognitive Readiness on The Academic Success of The Students Taking Foreign Language Courses at Faculties of Education

ABSTRACT

In this study, the readiness of the students in foreign language courses in the faculties of education and the relationship between readiness and academic success were investigated. The universe of the study is the students in Kırşehir Faculty of Education. The sample of the research was composed of 176 first grade students who were randomly chosen among the ones studying in Kırşehir Faculty of Education. In the study, pre test-post test investigation pattern was used. The data were obtained by "The Scale of Readiness and Accomplishment Level of Students in Foreign Language" which was developed by the researcher. The Alpha Internal Consistency Coefficient for the scale was calculated as 0,87. While analyzing the data, Arithmetic mean, Standard deviation and t- Test were used. At the end of the study it was found out that the readiness and academic success of the students have changed according to the sex. The difference was in female students' favour. Moreover, the students who attended to the high school with preparatory program were more successful than not attended ones. As a result, there was a significant relationship between the readiness level and the academic success of the students. The difference was found in favour of the students who had higher readiness level.

Key Words: Teaching foreign language, readiness, academic success

* Tez Özeti. Ünal, Menderes. (2005). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

¹ Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Kırşehir / TÜRKİYE

² Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara / TÜRKİYE

GİRİŞ

Eğitim, insanlık tarihinin en eski kavramlarından biridir. İnsanoğlu ilkel çağlarda dahi çocuklarını eğitmişler ve kendileri de her gün yeni bilgiler edinmiş, yeni keşifler yapmışlardır. Kişiler bilgilerini önceki bilgilerinin üzerine ilave etmişler ve önceki bilgileri her zaman tecrübe adı altında saklamışlardır. Bilgi ve teknoloji çağında küresel gelişmeleri takip etmek hem bireye hem de toplumun eğitim ihtiyacına katkı sağlamaktadır. Temel yabancı dil eğitimi almış olarak üniversiteye gelen öğrencilerin, kendi konularında yabancı dilde yayınlanmış makaleleri, kitapları ve gelişmeleri takip edecek seviyede yabancı dil bilgisine sahip olmaları amaçlanmaktadır. Bu durum dünyada da böyle algılanmaktadır. Nitekim dil bilimci Chastain (1976: 11) “Yabancı dil bireylere dünyayı kavrama, kültürel ve dilsel engelleri aşma, yaşamı anlama ve yeni beceriler edinme olanağı sağlamaktadır” diye ifade etmiş ve yabancı dil bilmenin gereği üzerinde durmuştur. Genel anlamda eğitimin, özel anlamda ise yabancı dil öğretiminin son şekli üniversitelerde verilmektedir. Eğitimin her kademesinde olduğu gibi üniversiteye kayıt yaptıran öğrenciler farklı kaynaklardan ve farklı düzeyde yabancı dil birikimi ile eğitim fakültesine gelmektedirler. Bu yüzden öğrencilerin üniversitede başarılı olmaları ve etkili bir yabancı dil eğitimi için hazırbulunuşluk düzeylerinin tespitine ihtiyaç vardır.

Ertürk (1998:91), hazırbulunuşluk kavramını, bireyin eğitim pazarına getirdiği özelliklerin tümü, olarak ifade etmektedir. Öğrencilerin öğrenme düzeylerini belirlemede büyük bir öneme sahip olan öğrenci niteliklerinden biri, bilişsel giriş davranışları bir başka deyişle eldeki öğrenme ünitesi ya da ünitelerinin öğrenilebilmesi için gerekli olduğu kabul edilen, ilgili ön öğrenmeleridir (Özçelik, 1998: 11). Öğrencilerin ön öğrenmelerini, giriş özelliklerini ön plana çıkaran, üniteleri veya konuları tam olarak öğrenmelerini mümkün kılan yöntem ve metotlara ihtiyaç vardır. Tam öğrenme modeli öğrencilerin hem giriş özelliklerini ön plana çıkarmakta hem de konuların en az yüzde 75’inin öğrenilmiş olmasını hedeflemektedir. Başarılı bir eğitim-öğretim ortamı, hazırbulunuşluk durumuna göre tam öğrenme modelinin sınıflarda uygulanması ile mümkündür. Diğer bir ifade ile tam öğrenmenin ön şartlarından birisi öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi ile mümkündür.

Uluslararası etkileşimin kaçınılmaz olduğu günümüz bilgi ve teknoloji çağında ulaşılacak bilginin düzeyi ne olursa olsun, gelişmiş teknolojik araç ve gereçten çok iletişimin ana ögesi kullanılan dildir (Koçyiğit, 1999: 17). Uluslararası bilgi transferinde ise bir değil birkaç yabancı dil bilmenin önemi gittikçe artmaktadır. Genç (2005) yabancı dil öğretimini, sadece yabancı bir ülkenin dil bilgisini öğrenmekle sınırlandırılmayacağını, öğrencinin yabancı bir dünyaya kapı aralaması ve bu kapı aracılığı ile yabancı kültürleri tanıyabilmesi, anlayabilmesi ve kendi öz kültürünü ayırt etme yeterliliğine ulaşması, insanlara ve olaylara bakış açısını genişletmesi olarak nitelendirmektedir.

Uzun yıllardır odak noktası olmayı başarmış olan Avrupa Birliği’ndeki gelişmeler ve yansımalar yabancı dil öğrenmenin ve öğretmenin ne kadar gerekli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Avrupa Eğitim Komisyonu’nun 1995 yılında yayımladığı Öğrenen Topluma Doğru başlıklı bildiriye, Avrupa Birliği vatandaşlarının ana dillerinin dışında en az iki Avrupa dilini yeterli düzeyde bilmelerinin ilke olarak kabul edildiği duyurulmuştur. Avrupa Eğitim Bakanlarının katılımıyla Polonya’nın Cracow kentinde gerçekleştirilen toplantıda, Avrupa Konseyi’nin Yaşayan Diller Bölümünün geliştirdiği standartlara uygun Avrupa Dil Gelişim Dosyası uygulamasına geçilmesine karar verilmiştir. Bu projenin amacı, Avrupa vatandaşlarını çok dillilik ve çok kültürlülüğe teşvik etmek, ilköğretimde birinci, orta öğretimde ikinci ve

üniversitede üçüncü yabancı dil öğrenmeye yönlendirmektedir. Türkiye’de bu uygulamaya geçebilmek için çalışmalara başlanmış, bu uygulamanın öncelikle yabancı dil ağırlıklı öğretim yapan, özel ve resmi okullardan başlayarak bütün okullara yaygınlaştırılması plânlanmıştır (Demirel, 2003: 18).

Farklı eğitim türleri farklı eğitim kurumlarında bireylerin eğitimine sunulmuştur. Ancak eğitim kurumlarının işlevlerini her ülkede sistemli ve düzenli olarak yerine getirdiğini söylemek güçtür. Gerçekte, eğitim çabaları temel eğitimden, yüksek öğretime kadar birbiri üzerine inşa edilen ve biri diğerinin devamı niteliğinde olan ve ona göre öğrenci yetiştiren kurumsal bir niteliğe sahip olmalıdır. İlk, orta ve yüksek öğretim kademeleri birbirinden kopuk olmamalıdır. Dolayısı ile eğitimde gelişme, bütün bu kademeleri içine almak zorundadır (Demirel, 1992: 9).

Bu gelişmeler nitelikli, yetişmiş insanların eğitimini ve bu eğitimi verecek olan kurumların verimliliğini bir kez daha gündeme getirmiştir. Üniversiteler bireylerin evrensel boyutta bilgi ve beceri kazandıkları kurumlardır. Bu kurumlarda okutulan yabancı dil derslerinin verimliliği, sürekliliği ve ihtiyaca cevap verip vermediği, geri bildirimlerin zamanında alınması ve değerlendirilmesi ile mümkündür (Doğan, 2003). Bir orta öğretim kurumundan mezun olmuş ve üniversitede ortak yabancı dil derslerini okumak durumunda olan öğrencilerin, farklı düzeyde bilgi donanımlarına sahip olmaları üniversitedeki yabancı dil derslerinde başarı düzeylerini etkilemektedir. Bu neden, öğrencilerin bilişsel yabancı dil hazırbulunuşluk düzeylerinin bilinmesini ve araştırılmasını gerekli kılmaktadır.

1.1. Problem Cümlesi

Eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarılarına etkisi nedir? Araştırmada bu problemle ilgili şu alt problemlere yanıt aranacaktır.

1.2. Alt Problemler

1. Öğrencilerin cinsiyetleri ile yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ve başarıları arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Öğrencilerin devam ettiği orta öğretim kurumunda, hazırlık okuyup okumadıkları ile yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ve başarıları arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Öğrencilerinin ortak zorunlu ders olarak okuduğu yabancı dil derslerindeki hazırbulunuşluk düzeyleri ile başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırmada, betimsel yöntem kullanılmıştır. Eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin yabancı dil bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarılarına etkisi; yani konu hakkında mevcut olan durum belirlenmiştir. Kaptan (1998: 59)’a göre, olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan çalışmalar betimsel çalışmalardır.

Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar (2003: 81)’a göre bu modeller, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya değişim derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. İlişkisel tarama modeli, bir değişkendeki durumun bilinmesi halinde ötekinin kestirilmesine yardımcı olur.

2.1. Evren

Araştırmada sınırlandırılmış evren kullanılmıştır. Buna çalışma evreni (Arseven 1993: 92, Karasar 2003: 110) de denilmektedir. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi 1. sınıf öğrencileri, (toplam 940 öğrenci) sınırlandırılmış evreni oluşturmuştur.

2.2. Örneklem

Gazi Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi'ndeki 4 Ana Bilim Dalındaki 1. sınıf öğrencilerinden random yolla seçilen 176 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Uygulanması

Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Bilişsel Hazırbulunuşluk ve Akademik Başarı Ölçeği” ile elde edilmiştir. Ölçek formu çalışma grubuna uygulanmadan önce güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılmış ve Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı 0,87 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Veri toplama aracı ile elde edilen verilerin çözümlemesinde bilgisayardan yararlanılmıştır. Alt problemlere yönelik olarak toplanan veriler bilgisayara aktarılmış ve aktarılan veriler üzerinde istatistiksel analizler için SPSS paket programından yararlanılmıştır.

Verilerin analizinde, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (ss) hesaplanmış ve t testi kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Alt Problem 1: Öğrencilerin cinsiyetleri ile yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ve başarıları arasında anlamlı fark var mıdır?

a) Öğrencilerin cinsiyetleri ile yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyete Göre Yabancı Dil Hazırbulunuşluk Düzeyine İlişkin T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t
Kız	104	64,13	1,76		
Erkek	72	55,67	1,80	174	3,26**
Toplam	176	59,90	1,78		

**p<0,01

Tablo 1 incelendiğinde, öğrencilerin ilk test yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ile cinsiyetleri arasındaki farkın p=.01 düzeyinde anlamlı olduğu söylenebilir. Buna göre, öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Kız öğrencilerin ilk test düzeyi aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 64,13$), erkek öğrencilerin ilk test düzeyi aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 55,67$) yüksek olduğundan cinsiyete göre, kız öğrenciler lehine anlamlı fark vardır.

b) Öğrencilerin cinsiyetleri ile yabancı dil başarıları arasında anlamlı fark var mıdır?

Tablo 2: Öğrencilerin Cinsiyete Göre Yabancı Dil Başarılarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t
Kız	104	66,69	1,88		
Erkek	72	58,83	1,96	174	2,82**

Toplam	176	62,75	1,92
---------------	-----	-------	------

**p<0,01

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin son test yabancı dil hazırbuluşluk düzeyleri ile cinsiyetleri arasında p=.01 düzeyinde anlamlı bir fark vardır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil hazırbuluşluk düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Kız öğrencilerin son test düzeyi aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 66,69$), erkek öğrencilerin son test düzeyi aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 58,83$) yüksek olduğundan, kız öğrenciler lehine anlamlı fark vardır.

Kurnaz (2002)'in bilişsel giriş davranışları ve duyuşsal giriş özelliklerinin öğrenci başarısında önemli bir etkiye sahip olduğu ve kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin giriş özellikleri arasında kız öğrenciler lehine anlamlı farklar bulunduğu tespiti bu bulguları desteklemektedir.

Alt Problem 2: Öğrencilerin devam ettiği orta öğretim kurumunda hazırlık okuyup okumadıkları ile yabancı dil hazırbuluşluk düzeyleri ve başarıları arasında anlamlı fark var mıdır?

a) Öğrencilerin devam ettiği orta öğretim kurumunda hazırlık okuyup okumadıkları ile yabancı dil hazırbuluşluk düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?

Tablo 3: Öğrencilerin Hazırlık Okuma Durumlarına Göre Yabancı Dil Hazırbuluşluk Düzeylerine İlişkin T-Testi Sonuçları

Hazırlık Okuma Durumu	N	\bar{X}	ss	sd	t
Okudu	75	75,06	1,68		
Okumadı	101	49,99	1,00	174	13,48**
Toplam	176	62,52	1,34		

**p<0,01

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil bilişsel hazırbuluşluk düzeyleri ile hazırlık okuma durumları arasında, p=.01 düzeyinde anlamlı fark vardır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil hazırbuluşluk düzeyleri hazırlık okuma durumuna göre değişmektedir. Hazırlık okuyan öğrencilerin hazırbuluşluk düzeyi aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 75,06$), hazırlık okumayan öğrencilerin hazırbuluşluk düzeyi aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 49,99$) yüksek olduğundan, hazırlık okuma durumuna göre anlamlı fark, hazırlık okuyan öğrenciler lehinedir.

b) Öğrencilerin devam ettiği orta öğretim kurumunda hazırlık okuyup okumadıkları ile akademik başarıları arasında anlamlı fark var mıdır?

Tablo 4: Öğrencilerin Hazırlık Okuma Durumlarına Göre Akademik Başarı Düzeylerine İlişkin T-Testi Sonuçları

Hazırlık Okuma Durumu	N	\bar{X}	ss	sd	t
Okudu	75	78,70	1,70		
Okumadı	101	52,18	1,16	174	13,31**
Toplam	176	65,44	1,43		

**p<0,01

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin akademik başarıları ile hazırlık okuma durumları arasında, p=.01

düzeyinde anlam fark vardır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil başarıları hazırlık okuma durumuna göre değişmektedir. Hazırlık okuyan öğrencilerin, yabancı dil başarı puanının aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 78,70$), hazırlık okumayan öğrencilerin, yabancı dil başarı puanının aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 52,18$) yüksek olduğundan, hazırlık okuma durumuna göre, hazırlık okuyan öğrenciler lehine anlamlı anlam fark vardır.

Parlı (1988)'nin yapmış olduğu çalışmada hazırlık okuma durumuna göre her iki grubun erişileri arasında anlamlı fark bulunmamasına rağmen hazırlık sınıfı okuyan öğrencilerin daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Bu tespit hazırlık okuyan öğrencilerin yabancı dil hazırbuluşluk düzeylerinin ve akademik başarılarının yüksek olması bulgularını desteklemektedir.

Alt Problem 3: Öğrencilerinin ortak zorunlu ders olarak okuduğu yabancı dil derslerindeki hazırbuluşluk düzeyleri ile başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Tablo 5: *Yabancı Dil Hazırbuluşluk Düzeyi ile Akademik Başarıya İlişkin T-Testi Sonuçları*

	N	\bar{X}	ss	sd	t
Son Test	176	63,48	1,40	175	4,88**
İlk test	176	60,67	1,31		

**p<0,01

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil başarıları ile hazırbuluşluk düzeyleri arasında p=.01 düzeyinde anlamlı fark vardır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, hazırbuluşluk düzeylerine göre değişmektedir. Yabancı dil hazırbuluşluk düzeyi, yapılan ilk testten 75 ve üzeri alan öğrenciler için yabancı dil hazırbuluşluk düzeyine sahip olarak kabul edilmiştir (Özçelik,1998:64). Buna göre 75 ve üzeri alan öğrencilerle 75'in altında alan öğrencilerin ilk test-son test karşılaştırmaları tablo 6 ve tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 6: *İlk Testte 74 ve Altında Alan Öğrencilerin Yabancı Dil Hazırbuluşluk Düzeylerine İlişkin T-Testi Sonuçları*

	N	\bar{X}	ss	sd	t
Son Test	134	55,60	1,11	133	4,14**
İlk test	134	52,79	,92		

**p<0,01

Tablo 6 incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil başarıları ile hazırbuluşluk düzeyleri arasında p=.01 düzeyinde anlamlı fark vardır Buna göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, hazırbuluşluk düzeylerine göre değişmektedir.

Tablo 7: *İlk testte 75 ve Üzerinde Alan Öğrencilerin Yabancı Dil Hazırbuluşluk Düzeylerine İlişkin T-Testi Sonuçları*

	N	\bar{X}	ss	sd	t
Son Test	42	88,64	1,29	41	2,60**
İlk test	42	85,82	1,24		

**p<0,05

Tablo 7 incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil başarıları ile hazırbuluşluk düzeyleri arasında p=.05 düzeyinde anlamlı fark vardır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, hazırbuluşluk düzeylerine göre değişmektedir.

Eğitim Fakültelerinde okuyan öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeylerinin, başarılarına etkisini belirlemek amacıyla, öğrencilerin yabancı dil puanları ortalaması, beklenen ortalamaya karşı, Tek Örneklem t-Testi'ne tabi tutulmuştur. Beklenen ortalama 75 olarak tespit edilmiştir. Çünkü, tam öğrenme modeline göre öğrencilere uygulanan yabancı dil hazırbulunuşluk testinden 75 ve üzerinde puan alan öğrenciler tam öğrenme düzeyindedirler (Özçelik,1998:64).

Öğrenci puanlarının ortalaması beklenen ortalamadan yüksekse öğrencilerin başarı düzeylerinin yüksek olduğu, öğrenci puanlarının ortalaması beklenen ortalamadan düşükse öğrenci başarı düzeylerinin düşük olduğu veya öğrenci puan ortalaması beklenen ortalamaya eşitse öğrenci başarı düzeylerinin orta düzeyde olduğu yorumu yapılabilir. Bununla ilgili tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo 8: İlk Testte 74 ve Altında Alan Öğrencilerin, Yabancı Dil Hazırbulunuşluk Düzeyleri ve Beklenen Yabancı Dil Başarılarına İlişkin T-Testi Sonuçları

N	\bar{X}	ss	Beklenen Ortalama	sd	t
134	55,60	12,9	75	133	-17,41**

**p<0,01

Tablo 8 incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarı puanları ortalaması ile beklenen ortalama arasında p=.01 düzeyinde anlamlı fark vardır. Fakat bu fark beklenen ortalama lehine gerçekleşmiştir. Yani; yabancı dil hazırbulunuşluk testinden 74 ve altında alan öğrencilerin, akademik başarı puanları ortalaması ($\bar{X} = 55,60$), beklenen ortalamadan ($\bar{X} = 75$) düşüktür. Buna göre, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin düşük olması, akademik başarılarının da düşük olmasına neden olmuştur.

Tablo 9: İlk Testte 75 ve Üzerinde Alan Öğrencilerin Yabancı Dil Hazırbulunuşluk Düzeylerinin, Beklenen Yabancı Dil Başarılarına İlişkin T-Testi Sonuçları

N	\bar{X}	ss	Beklenen Ortalama	sd	t
42	88,64	8,40	75	41	10,51**

**p<0,01

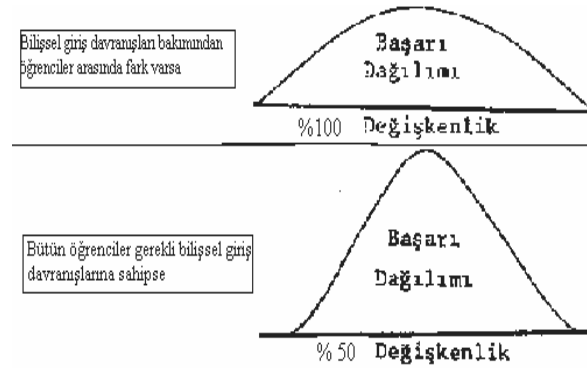
Tablo 9 incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarı puanları ortalaması ile beklenen ortalama arasında p=.01 düzeyinde anlamlı fark vardır. Yabancı dil hazırbulunuşluk testinden 75 ve üstünde alan öğrencilerin, akademik başarı puanları ortalaması ($\bar{X} = 88,64$), beklenen ortalamadan ($\bar{X} = 75$) yüksektir. Buna göre, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin yüksek olması, akademik başarılarının da yüksek olmasına neden olmuştur. Yani yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyi yüksek olan öğrencilerin akademik başarıları da yükselmektedir. Araştırma bulgularında görüldüğü üzere, öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ($\bar{X} = 85,82$), öğrencilerin üniversiteye başlamadan önce edindikleri toplam yabancı dil başarı düzeylerini temsil etmektedir. Bu düzey, bu gruptaki öğrencilerin öğrenime tam hazır olduklarını göstermektedir. Ancak öğrencilerin yabancı dil başarı puanları ile hazırbulunuşluk puanları arasındaki 3 puanlık farkı, erişim açısından ele alındığında çok anlamlı olarak değerlendirmek güçtür. Bu farkın düşük olmasının farklı nedenleri olabilir. Özellikle hazırlık okutulan orta öğretim kurumlarının yabancı dil programı ile yükseköğretim kurumlarında ortak ders olarak okutulan yabancı dil programı incelendiğinde gerek içerik olarak gerekse haftalık ders saati olarak hazırlık okutulan orta öğretim kurumları

lehine bir durum söz konusudur. Buna ilave olarak, yükseköğretim kurumlarında okutulan yabancı dil derslerinde kullanılan teknolojik donanım eksikliği, yöntem ve teknikler ile öğrencilerin tutumları, bu farkın düşük olmasında etkili olabilir.

Bilişsel giriş davranışları üzerinde yapılan araştırmalarda bir başarı ölçüsü, bunu izleyen bir öğrenme süresi ve sonunda bir başarı ölçüsü elde ederek inceleme yapılmıştır. Örneğin, Bracht ve Hopkins (1972), bir araştırma ile, on ikinci sınıf başarısının daha önceki sınıflardaki başarıdan yordanabilmesinin mümkün olduğu sonucuna ulaşmıştır. İkinci sınıf başarısı ile on ikinci sınıf başarısı arasında $r=0.60$, altıncı sınıf başarısı ile on ikinci sınıf başarısı arasında $r=0.78$ ve dokuzuncu sınıf başarısı ile on ikinci sınıf başarısı arasında $r=0.90$ korelasyon olduğu bulunmuştur (Akt:Bloom, 1995 :48). Standart başarı testi bataryaları gibi genel başarıyı ölçen araçlarla elde edilen sonuçlara dayalı olmakla birlikte yine de bu durum, herhangi belli bir yıl ya da dönemdeki başarının, bir önceki yılın ya da dönemin başarısından önemli derecede etkilenmekte olduğunu kanıtlamaktadır. Bloom'un bu yorumu; çalışmada son test ile elde edilen öğrencilerin yabancı dil başarı düzeylerinin, dönem başında test edilen, yabancı dil bilişsel hazırbulunuşlukları ile anlamlı ilişkili olduğu bulgusunu destekler niteliktedir.

Diğer taraftan, Demir (1998), "Öğrenime Hazır Oluşluğun İlkokulda Türkçe ve Matematik Derslerindeki Başarı İle İlişkisi Üzerine Bir Araştırma" adı altında bir çalışma yapmış ve bu çalışma sonunda hazır oluş düzeyleri yüksek olan öğrencilerin ders başarılarının yüksek, hazır oluş düzeyleri düşük olan öğrencilerin ders başarılarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmış olması, öğrencilerin akademik başarıları ile yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri arasındaki anlamlı farkı desteklemektedir. Şekil 1'de Bilişsel giriş davranışlarının başarıya etkisi verilmiştir.

Şekil 1: Bilişsel Giriş Davranışlarının Başarı Dağılımına Etkisi

Eğer öğrenciler gerekli bilişsel giriş davranışlarına sahipse, bilişsel giriş davranışları bakımından farklı düzeyde olan öğrencilere göre başarı dağılımları daha az değişkenlik sağlamakta yani bu öğrencilerin çoğu öğrenim sonunda daha başarılıdır. Görülüyor ki; derste öğretmen tarafından kontrol edilebilecek özellikler özel bilişsel giriş davranışlarıdır. Üniteler arasında ön şart ilişkileri ve öğrenme aşamaları varsa, bu tür derslerde öğrenci başarısının en önemli faktörü olmaktadır. Örneğin: matematikte iki bilinmeyenli denklemler; bir bilinmeyenli denklemlerin; yabancı dilde pasif cümle yapıları aktif cümle yapılarının; tarihte bir olayın nedenlerinin kavranması o olayın ve ilgili olguların öğrenilmesini gerektirir. Özellikle matematik, fen bilgisi ve yabancı dil derslerinde bilişsel giriş davranışları büyük önem taşır. Bu tür derslerde ünite başında öğrencilerin öğrenme eksiklikleri tamamlanmazsa, yani; gerekli şart ön bilgiler öğrencilere kazandırılmazsa ilerleyen ünitelerde başarısızlık daha da artacaktır (Özçelik, 1998: 65 ; Demirel, 1978: 45).

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

1. Öğrencilerin cinsiyetleri ile yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Öğrencilerin ilk test yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ile cinsiyetleri arasındaki fark, $p=.01$ düzeyinde anlamlıdır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Kız öğrencilerin ilk test hazırbulunuşluk düzeyi aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 64,13$), erkek öğrencilerin ilk test hazırbulunuşluk düzeyi aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 55,67$) yüksek olduğundan, kız öğrenciler lehine anlamlı fark vardır.

2. Öğrencilerin cinsiyetleri ile yabancı dil başarıları arasında anlamlı fark vardır. Öğrencilerin son test yabancı dil düzeyleri ile cinsiyetleri arasındaki fark, $p=.01$ düzeyinde anlamlıdır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil düzeyleri cinsiyete göre değişmektedir. Kız öğrencilerin son test yabancı dil düzeyleri aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 66,69$), erkek öğrencilerin son test yabancı dil düzeyleri aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 58,83$) yüksek olduğundan, kız öğrenciler lehine anlamlı fark vardır.

3. Öğrencilerin devam ettiği orta öğretim kurumunda hazırlık okuyup okumadıkları ile yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ile hazırlık okuma durumları arasındaki fark, $p=.01$ düzeyinde anlamlıdır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri, hazırlık okuma durumuna göre değişmektedir. Hazırlık okuyan öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyi aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 75,06$), hazırlık okumayan öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyi aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 49,99$) yüksek olduğundan, hazırlık okuyan öğrenciler lehine anlamlı fark vardır.

4. Öğrencilerin devam ettiği orta öğretim kurumunda hazırlık okuyup okumadıkları ile üniversitedeki yabancı dil başarıları arasında anlamlı fark vardır. Öğrencilerin yabancı dil başarıları ile hazırlık okuma durumları arasındaki fark $p=.01$ düzeyinde anlamlıdır. Buna göre öğrencilerin yabancı dil başarıları hazırlık okuma durumuna göre değişmektedir. Hazırlık okuyan öğrencilerin akademik başarı puanının aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 78,70$), hazırlık okumayan öğrencilerin akademik başarı puanının aritmetik ortalamasından ($\bar{X} = 52,18$) yüksek olduğundan hazırlık okuyan öğrenciler lehine anlamlı fark vardır.

5. Öğrencilerin ortak zorunlu ders olarak okuduğu yabancı dil derslerindeki yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ile yabancı dil başarıları arasında anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri ($\bar{X} = 60,67$) ile yabancı dil başarıları ($\bar{X} = 63,48$) arasındaki fark, $p=.01$ düzeyinde anlamlıdır. Buna göre öğrencilerin akademik başarıları, yabancı dil hazırbulunuşluk düzeylerine göre değişmektedir.

4.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak, yabancı dil öğretimi ve yabancı dil hazırbulunuşluk konularına ilişkin getirilen öneriler şunlardır;

1. yabancı dil hazırlık okutulmayan orta öğretim kurumlarına yabancı dil hazırlık sınıfı konulmalı.
2. Gelir düzeyi düşük olan ailelere, orta öğretimde okuyan çocuk sayısına göre, doğrudan ya da

dolaylı maddi yardımlar yapılmalıdır. Ailelerin gelir düzeyinin eksikliği, öğrencilerin yabancı dil öğreniminde gerekli araç gereç temini, kaynak eksikliği, kurslara katılma gibi tamamlayıcı öğrenim etkinliklerinde bulunmalarını etkileyeceği için ailelere farklı yollarla maddi destek sağlanmalıdır.

3. Eğitim fakültelerinin farklı anabilim dallarına gelen öğrencilerin yabancı dil hazırbulunuşluk düzeyleri tespit edilmeli ve ortak dersler grubundaki yabancı dil derslerinin anabilim farkı gözetilmeksizin ortak programla, yabancı dil düzeyleri birbirine yakın olan öğrencilerden oluşan sınıflar oluşturulmalı, öğretim ve değerlendirme ona göre yapılmalıdır.

4. yabancı dil bilişsel giriş özellikleri yetersiz olan öğrenciler belirlenmeli ve telafi programları ile yabancı dil düzeyleri düşük olanlar, eğitim fakültelerinde okutulan yabancı dil öğretim programına hazır hale getirilmelidirler.

KAYNAKÇA

- Arseven, A.D. (1993). *Alan araştırma yöntemi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası
- Bloom, B.S. (1995). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*. (Çev. Durmuş Ali Özçelik) Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Chastain, K. (1976). *Developing second language skills: theory and practice*. Boston: Houghton Mifflin Comp.
- Demir, K. (1998). Öğrenime hazır oluşluğun ilkökulda Türkçe ve matematik derslerindeki başarı ile ilişkisi üzerine bir araştırma. Ankara: Hacettepe Üniversitesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Demirel, Ö. (1978). Yabancı dil öğretimi ve tam öğrenme. *Eğitim ve Bilim*, Sayı 14.
- Demirel, Ö. (1992). *Orta öğretimde yenileşme*. Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Demirel, Ö. (2003). *Yabancı dil öğretimi dil pasaportu dil biyografisi dil dosyası*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doğan, M. (2003). *Yabancı dil öğrenimi ve yabancı dilde öğretim*, <http://www.turkischweb.com/anadilim/seite52.htm>, (2005, Ekim 18).
- Ertürk, S. (1998). *Eğitimde. program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Genç, A. (2005) *Türkiye’de ilk ve orta öğretim okullarında yabancı dil öğretimi*. <http://www.manas.kg/pdf/sbdpdf10/Makaleler/10.pdf>, (2005, Ekim 10).
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel yay.
- Koçyiğit, N. (1999). Dil BİLİMİ, ÖĞRETİMİ VE ÖĞRETMENLERİ. *Dil Dergisi*, s 78.
- Kurnaz, A. (2002). İlköğretim IV. sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal davranışlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. Konya: Selçuk Üniversitesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Özçelik, D. A. (1998). *Ölçme ve değerlendirme*. Ankara: ÖSYM yayınları.
- Parlıtı, S. (1988). TED Ankara koleji vakfı özel lisesi orta kısmı birinci sınıfta, hazırlık okulundan ve ilk kısımdan gelen öğrencilerin İngilizce derslerindeki başarıları. Ankara: Hacettepe Üniversitesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).